

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de gemeente Hilversum weigert een gratis Nederlandse identiteitskaart te verstrekken aan zijn veertienjarige dochter, terwijl deze gemeente zijn dochter bij brief van 2 oktober 2009 heeft laten weten dat zij gedurende het jaar dat zij veertien jaar is daarvoor in aanmerking kan komen.

Beoordeling

ALGEMEEN

Feiten

1. Omdat uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens bleek dat verzoekers dochter op 19 december 2009 veertien jaar zou worden, stuurde de gemeente Hilversum haar op 2 oktober 2009 een brief. Daarin liet de gemeente ondubbelzinnig weten dat verzoekers dochter vanaf 24 oktober 2009 en gedurende het jaar dat zij veertien jaar zou zijn in aanmerking kon komen voor een gratis Nederlandse identiteitskaart. In de bijgevoegde folder stond ook dat kinderen die veertien jaar werden of waren eenmalig een gratis Nederlandse identiteitskaart konden krijgen. Toen verzoeker op 31 maart 2010 samen met zijn dochter bij de balie van de afdeling publiekszaken van de gemeente Hilversum stond, kreeg hij te horen dat het in verband met een wetwijziging per 1 januari 2010 niet meer mogelijk was om een gratis Nederlandse identiteitskaart te krijgen.

Klachtbehandeling

2. Verzoeker diende op 31 maart 2010 een klacht in bij de gemeente Hilversum over de weigering een gratis identiteitskaart te verstrekken. De gemeente verklaarde zijn klacht op 17 mei 2010 ongegrond. Omdat verzoeker zich daarmee niet kon verenigen, wendde hij zich tot de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman stelde vervolgens een onderzoek in naar verzoekers klacht.

I. Bevindingen

Verzoekers klacht

3. Verzoeker klaagde erover dat de gemeente Hilversum, ondanks de ondubbelzinnige mededeling in de brief van 2 oktober 2009 dat zijn dochter gedurende het jaar dat zij veertien jaar zou zijn in aanmerking kon komen voor een gratis Nederlandse identiteitskaart, dit weigerde. Dat het in verband met een wetwijziging per 1 januari 2010 niet meer mogelijk was om een gratis Nederlandse identiteitskaart te krijgen, stond niet vermeld in de brief van 2 oktober 2009. De gemeente had verzoekers dochter evenmin op andere wijze hierover bericht. Ook de klasgenoten van verzoekers dochter, die dezelfde

leeftijd hadden en dezelfde brief hadden ontvangen over de gratis identiteitskaart voor veertienjarigen, hadden hierover geen bericht ontvangen. De website van de gemeente Hilversum vermeldde bovendien niets daarover. Verzoeker kreeg verder aan de balie te horen dat zijn dochter ook niet meer een identiteitskaart kon krijgen tegen een gereduceerd tarief, zoals gold voor kinderen die dertien jaar oud waren. Zijn dochter was immers al veertien jaar. Zij had echter bewust gewacht met het aanschaffen van een identiteitskaart totdat zij veertien jaar werd. Zij viel dan ook tussen wal en schip en was zeer teleurgesteld over de gang van zaken.

Standpunt college van burgemeester en wethouders

4. Het college van burgemeester en wethouders verklaarde verzoekers klacht ongegrond en zag geen reden om de kosten van de identiteitskaart voor eigen rekening te nemen. De gemeente had de gratis verstrekking van de Nederlandse identiteitskaart aan veertienjarigen namelijk met ingang van 1 januari 2010 afgeschaft. Vanaf medio 2009 publiceerde de gemeente deze wijziging in de landelijke en regionale media. De gemeente schafte de gratis identiteitskaart voor veertienjarigen af om de verlaging van de prijs van een Nederlandse identiteitskaart voor kinderen tot en met dertien jaar te kunnen financieren. Immers, als gevolg van een wijziging van Europese wetgeving zouden alle kinderen die vanaf 26 juni 2012 naar het buitenland zouden reizen, moeten beschikken over een eigen reisdocument. Om gezinnen financieel tegemoet te komen in de kosten van een eigen reisdocument voor kinderen, werd vanaf 1 januari 2010 de prijs van een Nederlandse identiteitskaart voor kinderen tot en met dertien jaar verlaagd.

5. In reactie op het verslag van bevindingen liet de klachtencoördinator van de gemeente Hilversum nog het volgende weten. Het college bleef erbij dat het een extra annuleringsbrief had verstuurd, maar kon de verzending van deze brief niet hard maken.

II. Beoordeling

Vereiste van rechtszekerheid

6. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Dit betekent dat overheidsinstanties (schriftelijke) toezeggingen, die ondubbelzinnig aan een burger zijn gedaan, in beginsel dienen na te komen. Voor zover die toezeggingen om bepaalde redenen niet meer kunnen worden nagekomen, dienen overheidsinstanties dit op gepaste wijze en binnen een redelijke termijn mee te delen aan de betrokkene.

Schending vereiste

7. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het college het vereiste van rechtszekerheid heeft geschonden door in dit geval te weigeren een gratis Nederlandse

identiteitskaart te verstrekken aan verzoekers dochter. Daartoe acht hij van belang dat de gemeente verzoekers dochter in de brief van 2 oktober 2009 ondubbelzinnig heeft laten weten dat zij gedurende het jaar dat zij veertien jaar is in aanmerking kan komen voor een gratis Nederlandse identiteitskaart. Niet is gebleken dat de gemeente verzoekers dochter in die brief of nadien op andere gepaste wijze vóór 1 januari 2010 heeft bericht dat de gratis verstrekking van de Nederlandse identiteitskaart aan veertienjarigen per die datum zou worden afgeschaft. Bij verzoeker en zijn dochter was dan ook de gerechtvaardigde verwachting gewekt dat verzoekers dochter gedurende het jaar dat zij veertien jaar zou zijn in aanmerking kon komen voor een gratis Nederlandse identiteitskaart. Dat de gemeente de afschaffing van de gratis identiteitskaart vanaf medio 2009 in de landelijke en regionale media zou hebben gepubliceerd, doet daar, wat daar overigens ook van zij, niet aan af. Nu de gemeente de mededeling dat zij in aanmerking kwam voor een gratis identiteitskaart aan verzoekers dochter persoonlijk had gedaan, mocht van de gemeente worden verwacht dat zij ook de mededeling dat dit per 1 januari 2010 niet meer mogelijk was aan haar persoonlijk had gedaan vóór 1 januari 2010. Zij had dan nog vóór dat tijdstip van die mogelijkheid gebruik kunnen maken.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

Gezien het voorgaande ziet de Nationale ombudsman reden om het college in dit geval een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hilversum is gegrond, wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hilversum in overweging om alsnog de kosten van een Nederlands identiteitskaart aan verzoekers dochter te vergoeden.

Onderzoek Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond